

Gyárfás Endre

MIKES NÉNJÉNEK LEVELEI*

68. levél

A keresztes hadjáratokról írtál nekem, köszönet érte. Történelemtanár vagyok, sok mindent tudtam arról a korról, azt azonban nem, hogy a bizánci görög császárság, miután megelégedte az átvonuló s nyilván dúló, fosztogató seregeket, oltatlan mésszel kevert lisztet adott a vitézeknek. Pedig ez a birodalom is a kereszténység fáklyavivőjének hirdette magát. A fáklyavivő könnyen gyújthat tüzet – máglyák alatt.

A lisztes mész vagy a meszes liszt a mi korunk élelmiszer-hamisításainak előképe. Hogy a mi „ügyeink” mögött nincsen meg a tömeggyilkolás szándéka? Valószínű. Szándék ide, szándék oda, az ólom és a stroncium lassan, de biztosan öl.

Kétségtelen: a bizánciak vegyi fegyvert alkalmaztak. Elsőként-e a történelemben vagy egy hagyomány folytatóiként? Megelőzhették őket a kútmérgezők.

Követőikről, utódaikról kimerítően írhatnék neked, de megkíméllek. Ne ábrándulj ki már a XVIII. században a XIX-ből, pláne a XX-ből!

Szívesebben számolok be arról, hogy ma, Borbála napján egy vázában borbálaágot kezdtem hajtatni. Házamtól nem messze van egy sombokor, metszettem róla, és vízbe állítottam. Igaz, ami igaz, tápsóval is ösztökélem. Tessék! A tél ellen ez az én védekező vegyi fegyverem.

Jelentem majd neked, öcsémuram, ha a tar gallyon kiütkeznek az első rügek.

Amikor még szüleimmal laktam Pesten, alig fogtam fel, hogy a városi embernek is kell egy tenyérnyi zöld. Elnézően mosolyogtam meg anyám virulens kaktuszait, szanszeveriáit és rendszeresen felkopaszodó bágyatag fikuszainak nemzedékeit. Az egy emelettel alattunk lakó Hacker néni lakást és gangot dzsungellé varázsoló mániája viszont tisztelettel töltött el. Mintha valahonnan a trópusok tenyé-

* Részlet a szerző készülő regényéből.

szetéből számúzték volna a nénit a kőrengetegbe, meg akarta magának őrizni az elveszett otthon – a Paradicsom – maradékát. Évek múltán kezdtem csak sejteni, és mára már megbizonyosodtam: nem a dús növényzetre volt igazán szüksége, hanem az élményre, hogy a mag, amit elvet, a palánta, amit elültet, a vessző, amit leduggat, a szemeláttára születik újjá, sarjad, nő, lombosodik, virágzik, termést hoz...

Hacker néni ha élne, ma már legalább százhusz esztendősen lenne. Most a Teremtő jobbánál üldögél – dehogy is üldögél! hajolgat, locsol, szemez, olt, gyomlál, férges ágat nyeseget, és te csak ne hidd, Kelemen, hogy a Mindenható környezetében nincsen levéltetű, szőlőilonca, pajor, almakukac, takácsatka, kendermagbogár! Az Úr-isten azon tünődik, visszaküldje-e Hacker nénit a földre.

Ha úgy dönt, hogy igen, van még reményünk.

A borbálaágot tulajdonképpen a néni emlékére hajtatom. Mintha gyertyát gyújtanék.

(Új Horizont, 2002/3.)